

jure Forhold til Rusland. Jeg kan saaledes nævne Finland, Estland, Letland, Lithauen, Polen og Tyskland, som alle med Undtagelse af Tyskland er Grænse-lande, og for Sortehavslændenes Vedkommende kan jeg nævne Tyrkiet. Desuden har en Række andre Lande, Norge, Sve-rige, Czeko-Slovakiet, Italien m. fl., afsluttet de facto Overenskomster. Naar vi altsaa ser paa Kortet, viser det sig, at vi er kommet til at indtage en noget isoleret Stilling overfor Rusland, idet vi er den eneste af de nordlige Stater, der har Interesser i Østersøen og kalder sig Østersømagter, som endnu ikke har skaffet sig Forbindelse med Rusland.

Vort Hovedmotiv har, som sagt, været at faa etableret en økonomisk Forbindelse, og naar vi har taget denne Opgave op, er det, som jeg tidligere har haft Lejlighed til at fremhæve, ingenlunde, fordi vi tror, at Forholdene i Øjeblikket er saa glimrende i Rusland, at vi dér straks vil finde et stort og særlig købedygtigt Marked; vi er fuldt paa det rene med, at Ruslands økonomiske Forhold er overordentlig vanskelige, og at det i sin Egenskab af Køber endnu i lang Tid vil være vanskeligt stillet, men paa den anden Side har vi en Følelse af, at der er foregaaet en meget betydelig Ændring ved Indførelsen af den nye økonomiske Politik, som inaugureredes i 1921, og som siden er blevet videre udviklet og fæstnet. Den indre Handels Frihed er blevet opretholdt, der er givet saa det ene, saa det andet udenlandske Selskab Koncessioner, og der er paa mange Omraader en vis Opkomst at spore. Det har derfor for Regeringen været af Vigtighed, at Danmark ogsaa skulde kunne knytte de Baand, der vel er bristet i Tidens Løb, men som tidligere i saa vid Udstrækning har eksisteret mellem danske Borgere og Rusland. Det har været Regeringens Ønske, at de Danske, der kunde ønske det, skulde faa al mulig Lejlighed til atter at knytte Forbindelse med og drive Erhverv i dette vidtstrakte Land, der strækker sig over en saa betydelig Del af Jordkloden. Det er muligt, at Forholdene i Rusland vil undergaa Svingninger, det er endogsaa sandsynligt, men paa den anden Side synes Rimelighed at tale for, at Forholdene dér nu gaar i en stadig bedre Udviklingsretning, og at Russerne selv har faaet Øjet op for, at de ikke vil kunne genrejse deres Land uden at give Frihed for Erhvervene, for Handelen baade udadtil og indadtil. Som nævnt er Handelen indadtil fuldstændig fri, og ogsaa udadtil

er der sket Lempelser, selv om det endnu hævdes, at den udenrigske Handel er et Statsmonopol. Russerne har faaet Følelsen af, at de ikke kunde undvære Kapital, og paa forskellig Maade søger de at skaffe den Adgang til Landet, navnlig gennem de Koncessioner, vi nu allerede har mange Eksempler paa er givet forskellige Udlændinge, væsentlig saadanne, der tidligere har drevet store Virksomheder dér.

Det Spørgsmaal, vi lige fra Begyndelsen er kommet haardt op imod, er naturligvis Spørgsmaalet om den gamle Gæld, og dér ligger det, som det høje Ting er velbekendt med, saaledes, at Verden for over et Aar siden forsøgte paa en bred og almindelig Basis at faa dette Forhold ordnet, idet man indvarslede til Konferencer, først i Genua og derefter i Haag, men Resultatet af disse Møder blev jo kun ringe. Det viste sig, at selv om det øvrige Europa stod samlet ligeoverfor Rusland, var det ikke muligt for det at sætte noget igennem, der havde virkelig Betydning. Det maa vel forstaas saaledes, at Russerne, der er besjælet af Ønsket om at genrejse deres Land, ikke turde paatage sig at anerkende en Gæld i samme Øjeblik, som de paa alle mulige Maader skulde skaffe sig Udveje for at arbejde videre paa at bygge Landet op. Det var heller ikke med store Forhaabninger, vi tog Spørgsmaalet om Erstatning op, men alligevel er det fra første Begyndelse blevet taget op under Forhandlingerne, og med den største Kraft har man søgt at finde en Ordning, hvorved Rusland gik ind paa at stille os Erstatning i Udsigt. Det lykkedes ikke, men derimod blev der i den Traktat, som i Dag ligger paa det høje Tings Bord, taget alle de Forbehold, man paa nogen Maade kunde, for at sikre sig, at Danmark, hvis der fremtidig skulde blive optaget Forhandlinger, og hvis der i det hele taget skal og kan gøres Alvor af Erstatningsspørgsmaalets Løsning, da følte sig sikker paa, at det under ingen Omstændigheder havde forspildt sin Ret ved Indgaaelse af denne Traktat. Spørgsmaalet blev saa, om man, naar intet kunde opnaas paa dette Omraade, da skulde lade Traktaten strande. Og dér har vi været af den Mening, at det burde vi ikke. Der var mange, netop af de største Fordringshavere, der gerne ønskede, at de kunde faa Lejlighed til i Fremtiden at arbejde i Rusland for derefter igennem at genvinde, hvad de tidligere havde tabt. Ønsket om at faa Handels-samkvemmet genoplivet gennem en økonomisk Traktat blev altsaa det grundlæg-